

שפת אמת- לך לך

ספר בראשית פרק יב

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאָךְ: וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאַבְרָכְךָ וְאֶגְדְּלָהּ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה: וְאַבְרָכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָרָר וְנִבְרָכוּ בְּךָ כָּל מְשֹׁפְחֹת הָאָדָמָה:

שפת אמת לך לך תרל"ב

רמב"ן הקשה שנאמר לך לך בלי שנזכר מקודם חיבתו. ובזוה"ק נראה כי זה עצמו השבח ששמע זה המאמר לך לך שנאמר מהשי"ת לכל האנשים תמיד כמ"ש וי לאינון דשינתא בחוריהון ואאע"ה שמע וקיבל. וממילא נקרא רק הדיבור אליו כי הלא לא נמצא מיוחד לשמוע. רק הוא אבל בודאי זה השבח בעצמו שהי' מוכן לקבל המאמר:

שפת אמת לך לך תרל"ז

הרמב"ן ז"ל הקשה למה לא נזכר מקודם בפסוק צדקת אברהם אע"ה רק לך לך כו' ונראה כי לבעבור אברהם אע"ה הי' קיום כל העולם כמאמר בהבראם באברהם כו' לכן לא שייך לתלות הדבר בזכות מעשיו כי ודאי קיום העולם הוא הקב"ה רק שזכה אאע"ה להיות הוא הגורם אעפ"כ הכל בעזרת הבורא ית' והבן זה. וכמדומה לי שכ' זה או כדומה לזה בספרי מהר"ל ז"ל:

שפת אמת לך לך תרמ"ח

עיין ברמב"ן שהקשה למה לא הקדים הכ' שהי' אברהם צדיק כמו בנח. אבל אין זה קושיא כי עיקר שלימות אאע"ה הי' אח"כ שנשתנה להיות נימול ונעשה ברי' חדשה כדכ' ואעשך ע"ש במדרש. והלא צוהו לך לך כו' שהורה לו דרך חדש לגמרי. ואיך יתלה הכ' כחו של אאע"ה במעשיו הקודמים. אך זה אמת על ידי שהי' לו אהבה רבה אליו ית' זכה להמשיך דרך חדש לעולם. אבל עיקר בחירת השי"ת בו בזכות מה שעשה אח"כ וזכות בני ישראל היוצאים ממנו:

מדרש רבה בראשית - פרשה לט פסקה א

(א) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגו' ר' יצחק פתח (תהלים מה) 'שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך' אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם (שם)

שפת אמת לך לך תרל"ב

ברש"י ומד' למה לא גילה לו מיד כו'

פשוט כי זה עצמו בחי' א"י. להבטל בכל החושים והרצונות רק לרצון השי"ת כמ"ש לך לך מארצך כו'. דהיינו כל התדבקות חיצוניות להשליך הכל עבור לראות רצונו ית' ואז נתגלה רצונו להאדם. והכלל כי זה צריך להיות תמיד רצון האדם רק לשמוע ולקבל מה שא"י שאין שיעור לידיעתו ית' כראוי להיות בטל יותר ויותר תמיד. וזהו שמעי בת וראי כו' שתמיד צריך להיות בבחי' ראי' והסתכלות והאזנה לקבל מה שלמעלה מהשגתו ע"י ביטול שכלו וידיעתו עתה:

שפת אמת לך לך תרל"ד

במדרש שמעי בת כו' בירה דולקת כו'. דקשה הפסוק שמעי כו' ואח"כ הטי אזנך. אך דכ' אל הארץ אשר אראך ולמה לא הראהו מיד. והענין כי יותר נייחא להשי"ת מהרצון והתשוקה שיש לכל איש ישראל להתקרב אליו ולהשיג דברי תורתו מאחר ידיעתו כי הרי זה הרצון מזכהו להתקרב ולהשיג. ומוכח שזה יותר חשוב לפניו ב"ה. וסדר איש ישראל ע"י שמשותקק להשיג ולשמוע בקולו ית' זוכה לשמוע. ואח"כ צריך להכניס ההשגה בעומק הלב שתביאהו לתת לב יותר בעומק להיות תשוקתו יותר לשמוע ויזכה לשמוע יותר. וכן תמיד. ואין נייחא כי אדם לעמל יולד ומנוחה לצדיק בעוה"ב. ובעוה"ז רק היגיעה ממדריגה למדריגה וז"ש בירה דולקת והי' חידוש בעיני אברהם כי כל דבר צריך להיות במקום מנוחתו ושרשו. והשיבו השי"ת כי כן רצונו ית' שבעולם הזה יהי' רק יגיעה ולא מנוחה.

וזה אשר אראך כי ידע שלא ישיג בשלימות בעולם הזה רק להיות משתוקק תמיד כל ימי חייו. וזה שמעי כו' והטי אזנך כו'. שמעתי מאא"ז ז"ל בירה דולקת מלשון דלקת אחרי שכל דבר משתוקק ורודפת תמיד אחר השלימות כנ"ל:

שפת אמת לך לך תרס"ד

המדרש לך לך שמעי בת כו' והטי אזנך משל כו'. וראה בירה דולקת תאמר שהיא בלי מנהיג הציץ עליו בעל הבירה כו'. שהאדם נקרא מהלך שצריך תמיד לילך ממדריגה למדריגה כי ההרגל נעשה טבע. והטבע משכח ומסתר פנימיות החיות ואפילו בתורה ומצות אם נעשין הרגל. נעשה טבע. ושוכח הפנימיות. לכן צריך בכל עת לחפש דרך ועצה חדשה.

ולכן הקב"ה מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית שלא להיות גובר הטבע וזה הבירה שדולקת עוה"ז הטבעי כל מה שנכנס בה אעפ"י שכל הטבע ע"י נקודה חיות מלמעלה אבל הוא נטבע בטבע והטבע מכלת הכל כענין שכתוב ולא נודע כי באו אל קרבנה.

ולכן הקב"ה בטובו מחדש בכל יום מעשה בראשית. והאדם צריך לחפש למצוא זאת ההתחדשות כמ"ש לשקוד על דלתותי יום יום. ולכן כתוב שמעי בת כו' ואח"כ שנית הטי אזנך לומר שתמיד צריך להיות מוכן לשמוע וז"ש לך לך לעולם צריך להיות מהלך אל אשר אראך תמיד השגה חדשה לכן נקרא האדם מהלך שכל שעומד בלי התחדשות. מיד הטבע שולטת בו. ולכן מלאכים למעלה שאינם תוך הטבע נק' עומדים ובעוה"ז נק' האדם מהלך כנ"ל: